

Uchwała nr 15/2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 28 lutego 2025 r.

w sprawie wskazania nieprawidłowości w uchwale Rady Miejskiej w Nowogrodźcu nr XII/70/25
z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie budżetu Gminy i Miasta Nowogrodzic na 2025 rok

Na podstawie art. 12 ust. 1 i 4 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwala, co następuje:

§ 1

W uchwale Rady Miejskiej w Nowogrodźcu nr XII/70/25 z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie budżetu Gminy i Miasta Nowogrodzic na 2025 rok wskazuje się istotne naruszenie:

- 1) art. 9³ ust. 4 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) — wobec przeznaczenia środków z opłaty za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 30.000,00 zł na inne działania niż mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, a także na cel niezwiązany z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także finansowaniem zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
- 2) art. 212 ust. 1 w związku z art. 216 ust. 2 oraz art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.) — wobec zaplanowania kwot wydatków poniżej poziomu wynikającego z wcześniej zaciągniętych zobowiązań:
 - a) w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60016 „Drogi publiczne gminne”, paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”,
 - b) w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, paragrafie 4270 „Zakup usług remontowych” oraz paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”.

§ 2

Nakazuje się usunięcie nieprawidłowości wskazanych w § 1 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 marca 2025 r. poprzez dokonanie zmian budżetu prowadzących do zgodności budżetu gminy na 2025 rok z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

§ 3

Niniejsza uchwała powoduje zawieszenie biegu 30-dniowego terminu określonego w art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na okres 30 dni. W przypadku nieusunięcia nieprawidłowości, o których mowa w § 1, w terminie określonym w § 2, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu podejmie rozstrzygnięcie nadzorcze w trybie art. 12 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Uzasadnienie

Uchwała Rady Miejskiej w Nowogrodźcu nr XII/70/25 z dnia 23 stycznia 2025 r. w sprawie budżetu Gminy i Miasta Nowogrodzic na 2025 rok wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 30 stycznia 2025 roku. W postępowaniu nadzorczym ustalono następujące nieprawidłowości.

Rada Miejska w Nowogrodźcu w budżecie na 2025 rok zaplanowała dochody z opłaty za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w dziale 756 „Podatki i opłaty lokalne”, rozdziale 75618 „Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw”,

paragrafie 0270 „Wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym” w kwocie 84.664,00 zł, paragrafie 0480 „Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych” w kwocie 471.880,00 zł oraz przychody w paragrafie 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” w kwocie 69.270,00 zł (z załącznika nr 1 do badanej uchwały wynika, że są to „niewykorzystane środki na programy profilaktyczne AA”). Wydatki gminy związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zaplanowano natomiast w wysokości 595.814,00 zł. Oznacza to, że wydatki zaplanowano w kwocie niższej od planowanej kwoty dochodów z opłaty i przychodów z niewykorzystanych środków związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi o 30.000,00 zł.

W piśmie z dnia 10 lutego 2025 r. znak SK.3021.1.2025 Burmistrz Gminy wskazał, że na sesji w dniu 23 stycznia 2025 r. Rada Miejska w Nowogrodźcu wniosła m.in. poprawkę do projektu budżetu wprowadzając zadanie pn. „Budowa oświetlenia ulicznego w liczbie trzech lamp na ulicy Sikorskiego w Wykrotach dz. ew. 179, 165, 307, 153, 326. Źródło finansowania: dział 851 rozdz. 85154 par. 4300 — kwota 30.000 zł”. Z pisma Burmistrza wynika, że w wyniku przyjęcia powyższej zmiany „przychody budżetu z tytułu niewykorzystanych środków związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz dochody z opłat, obecnie są wyższe niż wydatki na zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi o 30.000,00 zł”.

Wprowadzona zmiana w projekcie budżetu oznacza, że dochody z opłaty za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przychody budżetu z tytułu niewykorzystanych środków związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi zostały przeznaczone na inne wydatki niż związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, a także finansowaniem zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Stanowi to istotne naruszenie art. 9³ ust. 4 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.). Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy gmina przeznacza środki z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Zgodnie natomiast z art. 18² dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 41 ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 41 ust. 2

— i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

W wyniku wprowadzonych do projektu budżetu zmian w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60016 „Drogi publiczne gminne”, Rada Miejska zmniejszyła plan wydatków w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych” o 62.000,00 zł. Po uwzględnieniu zmiany plan w dz. 600 rozdz. 60016 par. 4300 wynosi 155.899,00 zł. Z pisma Burmistrza znak SK.3021.1-1.25 z dnia 17 lutego 2025 r. wynika, że zobowiązania wynikające z zimowego odśnieżania dróg gminnych, ulic i nawierzchni chodników na dzień 17 lutego 2025 r. wynoszą 185.452,68 zł. Oznacza to, że środki w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych” są niewystarczające do pokrycia zaciągniętych zobowiązań.

W kolejnym wniosku Rada Miejska zaproponowała zmianę w projekcie budżetu w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, dotyczącą zmniejszenia planu wydatków w paragrafie 4270 „Zakup usług remontowych” o 130.000,00 zł. W wyniku wprowadzonej poprawki plan w dz. 900 rozdz. 90015 par. 4270 wynosi 120.000,00 zł. Z pisma Burmistrza znak SK.3021.1.2025 wynika, że w celu zapewnienia ciągłości w zakresie konserwacji i bieżących napraw oświetlenia zawarto umowę dla roku 2025. Zaangażowanie z tytułu już zawartych umów wynosi 141.962,50 zł. Oznacza to, że środki w paragrafie 4270 „Zakup usług remontowych” są niewystarczające do pokrycia zaciągniętego zobowiązania.

Do projektu budżetu zostały wprowadzone także zmiany w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”, polegające na zmniejszeniu planu o 330.000 zł. W wyniku wprowadzonych poprawek plan w dz. 900 rozdz. 90015 par. 4300 „Zakup usług pozostałych” wynosi 118.800,92 zł.

Burmistrz Gminy w piśmie znak SK.3021.1.2025 wskazuje, że „w celu zapewnienia ciągłości w zakresie opłat dystrybucyjnych związanych z zakupem energii elektrycznej zawarta jest umowa, gdzie szacowana kwota zaangażowania roku 2025 wynosi 240.000,00 zł, oraz zawarto umowę na dzierżawę słupów na kwotę zaangażowania 190.176,11 zł”. Łączna kwota wynikająca z zawartych zobowiązań wynosi zatem 430.176,11 zł przy planie wydatków w paragrafie 4300 po zmianach wynoszącym 118.800,92 zł.

Stosownie do art. 212 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, uchwała budżetowa określa łączną kwotę planowanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 216 ust. 2 u.f.p. wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, w szczególności na zadania określone w pkt 1–6. Stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 3 u.f.p. wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Z powyższego wynika, że zaplanowane w budżecie gminy wydatki muszą być wystarczające na pokrycie zobowiązań wynikających z zawartych umów. Uchwalone zatem przez Radę Miejską w Nowogrodźcu kwoty wydatków w dz. 600 rozdz. 60016 par. 4300 i w dz. 900 rozdz. 90015 par. 4270 i 4300 uniemożliwiają terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań.

Kolegium Izby wskazuje, że w badanej uchwale nieprawidłowo wykazano utworzone rezerwy. Paragraf 15 uchwały stanowi: „Tworzy się rezerwy w wysokości ogółem 1.072.989,64 zł, w tym:

- 1) ogólną w wysokości 263.594,64 zł;
- 2) celową na wydatki bieżące w wysokości 1.589.395,00 zł, z przeznaczeniem:
 - a) na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w jednostkach oświatowych w tym odprawy emerytalne i urlopy zdrowotne — 1.285.742,00 zł,
 - b) na nagrody Burmistrza dla nauczycieli — 64.453,00 zł,
 - c) pomoc zdrowotną dla nauczycieli — 10.000,00 zł,
 - d) na zarządzanie kryzysowe — 229.200,00 zł,
- 3) celową na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne w kwocie 200.000,00 zł”.

Z powyższego wynika, że suma rezerw wynosi 2.052.989,64 zł, a nie 1.072.989,64 zł. Burmistrz Gminy w piśmie znak SK.3021.1.2025 wskazuje, że Rada Miejska wprowadziła do projektu budżetu następujące zmiany: Remont dachu budynku Szkoły Podstawowej przy ul. Głównej 106, źródło finansowania: dział 758 rozdz. 75818 par. 4810 — kwota 200.000 zł; Budowa i uzupełnienie oświetlenia ulicznego w Gościszowie od nr 222 do nr 301, źródło finansowania: dział 758 rozdz. 75818 par. 4810 — kwota 280.000 zł; Budowa świetlic wiejskich w Milikowie i Gierałtowie po 50% w równych częściach, źródło finansowania m.in.: dział 758 rozdz. 75818 par. 4810 — kwota 500.000 zł. Rada Miejska w Nowogrodźcu wprowadzając powyższe zmiany do projektu budżetu określiła jedynie dział, rozdział i paragraf, nie wskazując jednocześnie rodzaju zmniejszanej rezerwy będącej źródłem finansowania powyższych zadań.

Kolegium Izby wskazuje na konieczność dokonania takich zmian budżetu gminy na 2025 rok, które spowodują jego zgodność z ustawą o finansach publicznych oraz ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przedmiotowe zmiany powinny zostać wprowadzone z zachowaniem zasady realności i rzetelności planowania budżetowego.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus